

De noodzaak van een kleurrijk D66

**Notitie over de mogelijkheden om meer 'nieuwe Nederlanders'
bij de partij te betrekken**

9 juni 2005

**Degi ter Haar
Van Spilbergenstraat 144 II
1057 RP Amsterdam
020-6264032
degi@pc-rider.nl**

Wie een D66 congres bezoekt zal lang rond moeten kijken voordat hij een lid heeft gevonden dat van allochtone afkomst is. Deze mensen zijn in de partij op één hand te tellen. Dit terwijl Boris Dittrich in zijn pamflet “Op weg naar nieuwe solidariteit” zegt:

‘Door mensen [allochtonen] in een apart hokje te plaatsen worden ze gedwongen zich anders te voelen. Worden ze gedwongen om te “kiezen”. We creëren een probleem van afkeer enerzijds en uitsluiting anderzijds, dat er niet hoeft te zijn.’

Om deze uitsluiting tegen te gaan wordt het mijn inziens tijd dat onze partij allochtone Nederlanders gaat uitnodigen uit hun ‘hokje’ te komen om een belangrijke pijler te worden van het succes van D66.

Wat is de noodzaak?

- De huidige problemen rond het integratieproces van allochtone burgers baren zowel de autochtone als allochtone burgers zorgen. Een ruime meerderheid van de bezoekers van de D66 brainstormsessie op 12 mei jl. in Amsterdam gaf aan het meest bezorgd te zijn over de sociale samenhang in de stad. D66 zal goede antwoorden klaar moeten hebben staan om de problemen het hoofd te bieden, maar daarvoor zal de partij zich eerst meer in de problematiek moeten verdiepen. De nuancerende stem van D66 is hard nodig om de verschillende partijen niet steeds verder uit elkaar te laten drijven over dit onderwerp. (Het woord allochtoon is in deze tijd onterecht een woord geworden met een negatieve klank. Ik zou liever een andere term gebruiken, zoals nieuwe Nederlander, maar wie de problemen duidelijk wil omschrijven zal toch de woorden allochtoon en autochtoon moeten gebruiken.)
- De allochtone burgers vormen tegenwoordig een aanzienlijk deel van de bevolking van Amsterdam. Als vertegenwoordiger van de belangen van de Amsterdamse burger zou D66 zich verplicht moeten voelen om ook de allochtone bevolkingsgroepen op te zoeken om te zien wat er bij hen leeft, hoe zij met hun problemen omgaan en wat zij van het bestuur van de stad verwachten. D66 heeft dit potentieel aan kiezers tot nu toe letterlijk links laten liggen.
- Het binnenhalen van allochtone burgers in de partij vormt een fantastische uitdaging. Er wonen veel energieke, geslaagde allochtonen in Amsterdam, zonen en dochters van migranten, die de oorspronkelijke armoede van hun ouders zijn ontstegen en een goed bestaan hebben weten op te bouwen. In moeilijke tijden wisten zij de kracht te vinden om hun leven tot een succes te maken. De meeste startende ondernemers in Amsterdam zijn bijvoorbeeld van allochtone afkomst. Hier kunnen veel autochtone burgers nog iets van leren. D66 zou deze succesvolle allochtonen aan zich moeten binden.

Wat willen we er mee bereiken?

- De nuancerende stem van D66 moet bijdragen aan het herstellen van de rust in de samenleving.
- Het samenbrengen van allochtonen en autochtonen binnen D66 moeten een positieve bijdrage leveren aan het integratieproces.
- D66 kan succesvolle allochtonen een platform bieden om zich politiek te ontwikkelen en een voorbeeldfunctie te vervullen voor andere allochtonen.
- D66 kan op die manier bijdragen aan de ontwikkeling van een kosmopolitische samenleving (zie verderop).
- Vooral onder de hoog opgeleide of anderszins succesvolle allochtone kiezers kunnen veel stemmen worden gewonnen met een positief integratiebeleid.
- Minstens evenveel stemmen kunnen worden gewonnen bij de autochtone kiezers. Veel mensen hebben mijn inziens sterke behoefte aan een positief verhaal in deze pessimistische tijden.

Mijn visie op integratie

Mijn idee is dat veel allochtonen wel op het gebied van opleiding, inkomen en levensstijl naar de autochtonen toe groeien, maar dat ze toch nog niet geaccepteerd worden als geïntegreerd onderdeel van de Nederlandse samenleving. Dit komt onder andere door het huidige politieke klimaat van angst in Nederland, dat vaak wordt aangewakkerd door bepaalde politieke partijen en door de media. Hierdoor voelen de autochtone burgers, waarvan de overgrote meerderheid niets met radicale ideeën te maken wil hebben, zich in een hoek gedrukt. Ook de succesvolle allochtonen voelen zich door de maatschappij genegeerd, zij voelen zich daarom vaak niet volwaardig Nederlander, terwijl ze hier meestal zijn geboren, Nederlands hun eerste taal is en ze bijna al onze gebruiken hebben overgenomen. Aan de andere kant voelen vooral hoog opgeleide allochtonen zich ook niet meer thuis in de traditionele cultuur van hun ouders, welke ze zijn ontgroeid. Ze zijn dan veroordeeld tot een eenzaam leven tussen twee culturen. (Lees hierover verder mijn artikel getiteld “Nederlands individualisme staat integratie hoger opgeleide allochtonen in de weg”.)

Ondanks de verwarrende omgeving van twee vaak zeer verschillende culturen hebben veel allochtonen de kracht gevonden om een hoge opleiding te voltooien en een plek binnen de Nederlandse maatschappij te verwerven. Bijvoorbeeld als arts, advocaat, accountant of als ondernemer. Het is ze gelukt om zich tussen deze culturen staande te houden en hun eigen weg te vinden. Ze hebben geleerd om zich in verschillende omgevingen aan te passen om op die manier verder te komen. Ze werken en wonen in Nederland maar ze voelen zich er nog geen deel van. Dit komt omdat er geen baken is in de Nederlandse samenleving waar ze naar toe kunnen groeien, waar ze zich thuis kunnen voelen, waar ze zichzelf kunnen zijn. Een politieke partij als D66 zou zo’n baken kunnen zijn.

Waarom D66?

Mijn inziens is D66 de ideale partij om de integratie van allochtonen tot één van de speerpunten van haar beleid te maken. Allereerst is een van de hoofddoelen van de partij de ontwikkeling van de mens. Het integratieproces is een proces waarin verschillende mensen nader tot elkaar moeten komen en is daarmee bij uitstek een proces waarin mensen zich moeten ontwikkelen.

Het integratieproces ligt gevoelig, het gaat om problemen waarbij al snel onderbuikgevoelens worden aangesproken. D66 is van nature een kleinere partij die zich niet direct zorgen hoeft te maken dat de massa vanwege haar vooruitstrevende politiek zich van haar afkeert. Want een succesvolle integratiepolitiek vereist mijn inziens een ander beleid dan tot nu toe door de meeste partijen is gevoerd. Allereerst zal men het vertrouwen van de succesvolle allochtonen moeten terugwinnen. Zij voelen zich door de politiek en de media in een hoek gedrukt, zij voelen dat ze zich moeten verantwoorden voor een paar radicalen waar ze geen enkele verbinding mee voelen. D66 was tot nu toe in de Tweede Kamer altijd de meest genuanceerde partij als het ging om integratiezaken, maar dit kabinet - waar D66 aan deelneemt - heeft tegenover allochtonen vaak harde maatregelen genomen, zonder aan deze groep uit te leggen wat de eventuele noodzaak daarvan was. D66 moet niet bang zijn om indien noodzakelijk harde maatregelen te nemen, bijvoorbeeld tegen radicale imams. Maar zij moet dan allochtone burgers goed uitleggen waarom zij dit doet. Als duidelijk wordt gemaakt dat in een dergelijk geval alleen het individu wordt aangepakt en niet de hele groep als verdacht wordt bestempeld dan zullen zij geen enkel probleem met zulke maatregelen hebben. Tegelijkertijd moet de partij alles in het werk stellen om allochtonen zich helemaal thuis te laten voelen in Nederland. Dit moet niet gebeuren door hen te behandelen als ‘die zielige migranten’ zoals vroeger gebeurde, maar door hen kansen te bieden, hen uit te dagen hun leven tot een succes te maken en hen te coachen wanneer dat nodig is. Alleen met een dergelijke genuanceerde politiek, met open armen indien mogelijk maar ook stevig en genuanceerd indien nodig, kan men het vertrouwen van haar nieuwe burgers winnen en hen tot een solide onderdeel van de Nederlandse samenleving maken.

Ik heb niet de illusie dat een dergelijke genuanceerde politiek in eerste instantie door de meerderheid der Nederlanders begrepen zal worden. Veel autochtonen burgers zullen vanuit de angst die nu heerst bepaalde “softe” maatregelen niet begrijpen en veel allochtone burgers zullen vanuit hun achterdocht naar deze samenleving bepaalde “harde” maatregelen niet kunnen waarderen. Het beleid zal in eerste instantie alleen begrepen worden door de hoger opgeleiden allochtonen en autochtonen, die geleerd hebben om genuanceerd te denken. D66 is vanouds de partij voor de hoger opgeleide autochtonen, maar heeft nu de kans om dat ook te worden voor de hoger opgeleide allochtonen.

Amsterdam als werelddorp, de voltooiing van een kosmopolitische samenleving

Grenzen verdwijnen, reizen gaat alsmaar sneller en goedkoper en informatie kan in een flits over de hele aardbol worden uitgewisseld. We bevinden ons in een wereld waar groepen mensen steeds meer door elkaar gaan wonen. Het hoeft weinig betoog dat we momenteel het ontstaan van een kosmopolitische samenleving meemaken. Amsterdam met haar toeristen en bewoners uit vele verschillende landen is er een goed voorbeeld van. En de komst van onze allochtone medeburgers is niets anders dan een onderdeel van dit proces. Uiteindelijk zal Amsterdam een stad zijn die door een mix van vele verschillende nationaliteiten als hun thuis zal worden beschouwd.

D66 zou wat mij betreft moeten werken aan het in goede banen leiden van de voltooiing van deze kosmopolitische samenleving. Zij moet aangeven hoe deze samenleving volgens haar het beste vorm kan krijgen. Een belangrijk onderdeel zullen de kernwaarden moeten zijn, zoals democratie, vrijheid en respect voor elkaar. Eenieder die deze onderschrijft moet zich thuis kunnen voelen in dit werelddorp: de geboren Jordanees, de Turkse student, de grachtengordelyup, de homoseksueel, de Marokkaanse advocaat, de Amerikaanse schrijver, de Surinaamse arts, enzovoort. D66 moet daarnaast een genuanceerd integratiebeleid voeren (zie voor details verderop) en, zoals reeds aangegeven, zich actief moeten openstellen voor

nieuwe allochtone leden. Maar tevens zal zij autochtone burgers het vertrouwen moeten geven dat zo'n samenleving geen bedreiging is maar juist voordelen kent voor iedereen. Dat zal niet alleen bestaan uit lekker eten uit verschillende streken, maar door het samenkomen van diverse culturen op basis van gelijke kernwaarden zal er een samenwerkingsverband ontstaan dat zal worden gekenmerkt door creativiteit en vernieuwing, welke hard nodig zijn voor onze economie.

Ik heb het bewust niet over een multiculturele samenleving. De multiculturele samenleving, waar alle oorspronkelijk culturen een eigen plaats hebben zal wel tijdelijk moeten bestaan. Deze is namelijk noodzakelijk, als veilige thuisplaats voor de allochtonen waarbinnen zij zich kunnen emanciperen, precies zoals de zuilen dat voor de autochtonen waren. De geëmancipeerde allochtonen die hun oorspronkelijke cultuur zijn ontgroeid zullen zich thuis gaan voelen in de kosmopolitische samenleving, waarin zij ook de geëmancipeerde autochtonen zullen tegenkomen. Het is belangrijk om in de integratiepolitiek het ontwikkelingspad van de zowel allochtone als autochtone burgers in ogenschouw te blijven houden en te stimuleren. Dit is belangrijk voor het bepalen van de juiste politieke keuzes (zie ook verderop). En ontwikkeling van de mens is natuurlijk een hoofddoel van D66.

Zowel allochtone als autochtone Nederlanders die deel willen worden van de kosmopolitische samenleving zullen zich meer dan nu open moeten stellen voor elkaars culturen, deze onbevooroordeeld en met respect tegemoet moeten treden om op die manier onderlinge vriendschapsbanden te kunnen laten ontstaan. Deze nieuwe vriendschappen zullen de lijm vormen van de kosmopolitische samenleving waar Nederland momenteel naar toe groeit.

De kosmopolitische samenleving zal echter allesbehalve een eenheidsworst zijn waarin iedereen hetzelfde is. Het is voor het behoud van diversiteit juist wenselijk dat eenieder bepaalde eigenschappen van de oorspronkelijke cultuur behoudt, zoals culturele feesten, gerechten, etc. Zolang de kernwaarden maar gewaarborgd blijven. Mijn inziens zullen de leden van de kosmopolitische samenleving, ondanks hun oorspronkelijke verschillen, goed lid kunnen zijn van een zelfde politieke partij als D66.

De creatie van deze kosmopolitische samenleving is in Amsterdam op straat en in de kunst al zichtbaar. Een voorbeeld hiervan is onder andere de Urban Culture met haar muziek waar zowel allochtone als autochtone jongeren zich toe aangetrokken voelen. De relatief gemakkelijk integrerende Amsterdamse allochtone en autochtone jeugd, i.t.t. die van kleine dorpen als bijvoorbeeld Uden, vormt daarmee een hoopvol teken dat het samengaan van de verschillende bevolkingsgroepen helemaal geen probleem hoeft te zijn. Ook de populariteit van allochtone artiesten als Jörgen Rayman, Najib Amhali, Ali B en jonge Turkse en Marokkaanse profvoetballers bij zowel de allochtone als de autochtone bevolking is een teken dat de vorming van een kosmopolitische samenleving voorzichtig de goede kant op gaat. Amsterdam kan hierin een voortrekkersrol op zich nemen.

Hoe moeten we de allochtone kiezer bereiken?

- D66 zal in contact moeten treden met vooraanstaande leden van deze nieuwe doelgroep die welwillend staan tegenover de ideeën van onze partij. De gesprekken zullen moeten leiden tot een integratiehoofdstuk van ons politieke programma waarin zowel de meeste D66 leden alsook veel hoger opgeleide allochtonen zich kunnen vinden.
- D66 moet mensen gaan werven uit de nieuwe doelgroep door contact te zoeken met verenigingen van hoger opgeleide allochtonen en allochtone studentenverenigingen. Allochtonen zijn meer dan gemiddeld geïnteresseerd in binnen- en buitenlandse politiek, ook vanwege de moeilijke situatie waarin het land zich bevindt.
- D66 zal op het gebied van integratie moeten gaan samenwerken met maatschappelijke organisaties en misschien zelfs allianties aan moeten aangaan, zoals met het gezaghebbende multiculturele instituut Forum. Boris Dittrich wees in zijn pamflet ook al op de mogelijkheid van het aangaan van allianties.
- D66-ers zullen de autochtone kiezers moeten leren begrijpen. Veel D66-ers zullen nog niet regelmatig in contact zijn gekomen met allochtone medeburgers. En de integratieproblematiek was voor hen tot nu toe misschien een ‘ver van mijn bed-show’. Wanneer D66-ers in contact komen met hoog opgeleide allochtonen zal blijken dat de meeste van hen precies dezelfde levensstijl hebben als de gemiddelde D66-kiezer. (Ik verwijs hier opnieuw naar mijn hierboven reeds aangehaalde artikel.)
- D66 zou bijeenkomsten moeten organiseren waar hoger opgeleide allochtonen en autochtonen elkaar ontmoeten. Deze hoeven niet alleen politiek van aard te zijn maar kunnen ook ontspannend zijn en worden opgeluisterd door vooraanstaande allochtone artiesten als Jörgen Rayman en Najib Amhali.

Richtlijnen voor het aantrekken van hoog opgeleide allochtone kiezers

We moeten ons goed beseffen dat het aanbieden aan allochtonen van een aantrekkelijk alternatief ten opzichte van de door hen tot nu toe als vanzelfsprekend links gekozen partijen allesbehalve gemakkelijk zal zijn. Je zou het zelfs een idealistische doelstelling kunnen noemen. Allereerst is er het probleem dat D66 door de meeste allochtonen in verband wordt gebracht met het kabinet Balkenende II dat nu niet bepaald de naam heeft het goed voor te hebben met allochtonen en asielzoekers. Een geheel ander probleem is dat veel allochtonen van nature niet zullen stemmen op een “verliezende” partij zoals D66 nu nog vaak wordt gezien, of op een partij die vanwege haar omvang “weinig macht” zou hebben. Een stem op D66 wordt in die optiek nog wel eens gezien als een weggegooid stem. Alleen een sterk en genuanceerd PR-offensief richting onze allochtone medeburgers en enkele jaren uithoudingsvermogen zullen succes opleveren. D66 zal haar doelstelling sneller kunnen halen door:

- in de politiek met zorgvuldigheid en nuance het integratieproces te stimuleren.
- radicalisme scherp te veroordelen en aan te pakken, maar hierbij expliciet het individu of de kleine groep te benoemen en dus niet de etnische groep als geheel.
- juist ook de succesverhalen van allochtone burgers te benoemen.
- gezamenlijke waarden in plaats van de verschillen te benadrukken.

- te begrijpen dat het onverstandig is om van allochtonen echte oer-Hollandse mensen te willen maken, die hun oorspronkelijkheid en eigenheid zijn verloren. Als je dit probeert zal je snel hun vertrouwen hebben verloren. Allochtonen die zich een 100% Hollandse houding hebben aangemeten worden door anderen meestal met de nek aangekeken, ze vervullen allesbehalve een voorbeeldrol. Ze worden minachtend ook wel ‘bounties’ genoemd, donker van buiten, wit van binnen. We moeten dus begrijpen dat de meeste allochtonen nooit zullen willen assimileren. Zij zullen zich uiteindelijk alleen in een kosmopolitische samenleving thuis voelen.
- te begrijpen dat een volk in een vreemd land met een veel modernere cultuur deze soms als bedreigend zal ervaren, dat het in eerste instantie vasthouden aan de eigen cultuur een heel natuurlijke reactie is en dat tijd en culturele geborgenheid nodig zijn om de mensen te laten emanciperen. Gedwongen emancipatie zal het proces alleen maar verlengen.
- te begrijpen dat hoofddoekjes vaak een teken zijn van nog maar pas begonnen emancipatie óf van protest tegen de als anti-moslim ervaren Nederlandse samenleving. Deze meiden moeten de kans krijgen om zich van onder hun veilige hoofddoek te emanciperen, het verbieden ervan zou alleen maar het omgekeerde effect hebben.
- echter niet veel energie te steken in het binnenhalen van allochtonen die nog niet door hebben dat je in Nederland alleen verder kan komen door er hard voor te werken.
- niet veel energie te steken in het binnenhalen van allochtonen die zich hebben ingegraven in een achterdochtige houding jegens alles wat de overheid besluit. Veel allochtonen staan van nature sterk wantrouwend tegenover de overheid, haar instellingen en politieke partijen. Dit hebben zij geërfd uit het land van hun ouders, waar vaak autoritaire regeringen aan de macht waren. Zij kunnen vaak moeilijk geloven dat de overheid het werkelijk goed met de burgers voor heeft in plaats van dat het haar alleen om de macht te doen is. Alleen allochtonen met een genuanceerde mening die niet van nature een starre houding aannemen zullen begrijpen dat de overheid soms moeilijke besluiten moet nemen.
- deze allochtonen ervan te overtuigen dat ook in het immigratiebeleid soms moeilijke maatregelen genomen moeten worden, zoals het sluiten van grenzen voor meer migranten, teneinde voldoende draagvlak voor het beleid te behouden in de samenleving. Wegvallen van dat draagvlak zou de stemming kunnen doen omslaan, waardoor allochtonen zich weer in een hoek gedrukt zullen voelen.

Allochtonen zullen zich volgens mij snel thuis voelen binnen D66. Toch zijn er twee punten van sociale aard waar ik bij dit nieuwe contact op wil wijzen.

- Het ijs zal moeten worden gebroken, zoals bij elke nieuwe kennismaking, het gaat immers om twee groepen met verschillende achtergronden. Autochtonen zijn vaak vrij direct in hun communicatie en zullen in het begin misschien wat voorzichtiger moeten zijn. Men zal namelijk elkaars vertrouwen moeten winnen. Dat duurt bij allochtonen misschien iets langer dan bij autochtonen, zij zijn immers in de minderheid. Wanneer het vertrouwen is gewonnen zal alles bespreekbaar zijn en is bijvoorbeeld humor een fantastische manier om om te gaan met elkaars verschillen. Stereotypes als de stelende Marokkaan, de gierige Hollander en de luie Surinamer zorgen dan juist voor de gewenste ontspanning.
- De D66-ers zijn van nature gezellige drinkers maar zij zullen moeten accepteren dat veel moslims een frisje drinken in plaats van een pilsje. Mijn ervaring met moslim vrienden is dat het hen nooit stoort als anderen alcohol drinken, als van hen maar wordt geaccepteerd dat zij niet drinken en niet worden buitengesloten.

Voorstellen voor het integratiehoofdstuk van het D66-programma

D66 zal in haar programma meer aandacht moeten besteden aan allochtonen om hen te overtuigen op de partij te stemmen. Hoewel hier nog veel discussie aan vooraf kan gaan kunnen enkele punten zijn:

1. D66 moet zeker niet terugvallen in het allochtonen vertroetelen zoals dat in de jaren '70 en '80 werd gedaan.
2. D66 moet het vreemdelingenbeleid van Verdonk veel kritischer benaderen. Persoonlijk ben ik bijvoorbeeld voor het buiten houden van kansloze Antillianen, maar niet voor het terugsturen van veroordeelde Antillianen.
3. Degenen die nog over zijn van de 26.000 uitgeprocedeerde asielzoekers mogen blijven. Hoewel stennis schoppen in het kabinet misschien de sfeer daar geen goed zal doen zullen de allochtonen via de pers de indruk krijgen dat D66 wat betreft buitenlanders het hart op de goede plaats heeft zitten.
4. Hard werkende migranten moeten welkom zijn in Nederland, wij hebben ze nodig om de vergrijzing op te vangen. De EU moet een immigrantenprogramma opzetten zoals in de VS.
5. Migrant die slechts willen profiteren van de sociale voorzieningen moeten worden geweerd. Alle nieuwe migranten bouwen daarom pas na verloop van tijd sociale voorzieningen op waar zij pas na 10 jaar recht op krijgen.
6. Importhuwelijken kunnen pas vanaf een bepaalde leeftijd, bijvoorbeeld 22 jaar, maar de verplichte inkomensgrens moet vervallen. Zo hebben mensen meer tijd om niet onbezonnen in impulsieve of gedwongen huwelijken te stappen en wordt de op rijkdom discriminerende inkomensgrens geschrapt. Ook importbruiden en -bruidegommen mogen pas na 10 jaar gebruik maken van sociale voorzieningen.
7. Vrouwen en mannen die wel binnen mogen maar voor hun verblijfsvergunning nog afhankelijk zijn van hun partner moeten een sterkere rechtspositie krijgen zodat zij niet bedreigd kunnen worden met een scheiding wanneer zij niet doen wat de echtgenoot van hen verlangt.
8. De dubbele nationaliteit moet twee generaties lang mogelijk zijn.
9. D66 zal zich bij de nieuwe doelgroep populair maken door sterk te pleiten voor toetreding van Turkije tot de EU en het opzetten van ontwikkelingsprojecten in Marokko.
10. D66 moet er sterk voor waken dat het anti-terrorisme-beleid geen heksenjacht wordt. We moeten actief proberen de zeer kleine groep radicale moslims in de beeldvorming duidelijk te isoleren van de andere moslims, omdat het in de hoek drukken van alle moslims onherroepelijk tot meer radicalisme leidt.
11. D66 moet een actief jongerenbeleid voorstaan om allochtone jongeren te motiveren hun leven in eigen hand te nemen. Dit kan bijvoorbeeld door een programma op te zetten van lezingen op scholen door geslaagde allochtonen.
12. Alle Amsterdamse ondernemers moeten sterk worden gemotiveerd om stageplekken te creëren voor scholieren.
13. Startende allochtone ondernemers moeten gecoached worden door professionals om hun plan een grotere kans van slagen te geven.
14. Organiseren van sportwedstrijden tussen teams uit verschillende wijken (bijvoorbeeld i.s.m. de Johan Cruijff Foundation).
15. Samenbrengen van hoger opgeleide autochtone en allochtone jongeren bijvoorbeeld door middel van het organiseren van voor beide groepen aansprekende culturele evenementen.

16. Autochtone Nederlanders van de noodzaak overtuigen dat ook van hen wat wordt verwacht om een geslaagde integratie te bewerkstelligen.
17. Organiseren van multiculturele markten waar mensen uit verschillende culturen elkaars eten kunnen proeven.
18. Onderzoeken van de mogelijkheid tot invoering van gemixte middelbare scholen, om het 'zwarte en witte scholen'-systeem op te heffen, zoals nu in Rotterdam is gebeurd. In een gemixte school zullen allochtone scholieren eerder gemotiveerd raken om hun toekomst serieus te nemen en het vormt een ideale integratiemogelijkheid van de verschillende bevolkingsgroepen. Lagere scholen hoeven wat mij betreft niet gemixt te worden, dan kan op zwarte scholen speciaal aandacht worden gegeven aan (taal)achterstanden. Deze scholen hebben dan wel meer geld nodig voor meer en intensievere lessen.
19. De scholen moeten in hun lessen Levensbeschouwing alle grote wereldgodsdiensten behandelen.
20. Onderzoeken of het mogelijk is om schooluniformen in te voeren. Op die manier hoeven scholieren niet meer veel geld uitgeven aan merkkleding en worden spijbelaars makkelijker betrapt.
21. Ontspoorde jongeren naar Glenn Mills-achtige instellingen sturen. Gebruik van de 'wortel en de stok methode'.
22. Het woningbouwbeleid van D66 anders benoemen: niet 'het creëren van meer dure woningen' maar het creëren van duurdere woningen in achterstandswijken ter voorkoming van ghettovorming'. In feite komen beide op hetzelfde neer.
23. Stimuleren van nieuwe (Urban Culture) jongerencultuur, waar jongeren van de meeste bevolkingsgroepen zich in thuis voelen.
24. Ontmoedigen van projecten waarin jongeren worden geleerd dat hun eigen cultuur hoogwaardiger is dan andere culturen (zoals bijvoorbeeld islamitische scholen).
25. Daarentegen projecten van en organisaties voor ouderen die uitgaan van hun verschillende traditionele culturen respecteren en stimuleren te blijven voortbestaan (van Bingo-avonden tot moskeeën). Oftewel: geen geld stoppen in het integreren van ouderen.
26. De monarchie naar het huidige (of Zweedse) model continueren en haar functie erkennen als zeer belangrijk bindmiddel tussen de verschillende groepen in de Nederlandse samenleving.

Degi ter Haar
9 juni 2005